

„Църковенъ Вѣстникъ“

назива всѣки петъкъ
той има прѣвъ годината и три
приложения — по 1 книга отъ
4 печатни кола за всѣко
четиримѣсечие.

Годишната цѣна на „Църко-
венъ вѣстникъ“, заедно съ
трите приложения, за България
1) лева, а за странство 18 лева.

Единъ брой 15 ст.

ЦЪРКОВЕНЪ ВѢСТНИКЪ

СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ

СЪ ТРИ ПРИЛОЖЕНИЯ ВЪ ГОДИНАТА.

Абонаментътъ е годишенъ и
— всѣкога прѣдплатенъ. —

Всичко, относилъ се до вѣст-
ника, се изпраща до админи-
страцията на църковенъ вѣст-
никъ* въ г. София.

За обявления се плаща за първи
платъ по 20 ст. на редъ съ
гармонидъ, за всѣко повторени
по 15 ст.

Неплатени писма не се при-
ематъ — р.ж.описи за седмичното
издание не се повръщатъ.

СЪДЪРЖАНИЕ.

Пакъ по прѣдложението на Архиепископъ Менини.
Отговорътъ на Менини. — *Д-ръ Ст. Цанковъ.*
Семенариститъ прѣвъ настѣпающитъ летни вакан-
ции *Д. М.*

Думи и дѣла. — Свещ. *Ив. Дочевъ.*

При ослаблениа. — Свещ. *Попукчиевъ.*

Рѣчь. — Свещ. *Павелъ Трневъ.*

Една неминуема нужда за грижливо ограждане на гро-
бищата у насъ. — *Панчо Т. Тошковъ* (ваятель).

На *Ив. П. К.* — *У-ль К. Цековъ.*

Писма до редакцията.

Велетристка и библиография. — Св. *Иорд. Стойковъ.*

Църковна и обществена лѣтопись:

а) Вжтрѣшенъ отдѣлъ

б) Външенъ отдѣлъ.

Обявления.

По прѣдложението на Архиепископъ Менини.

Когато Българскиятъ народъ бѣ изне-
наданъ отъ извѣстието, че Архиеп. Менини
чрѣвъ Министерството на Изповѣданията
билъ направилъ на Св. Синодъ на Българ.
църква прѣдложение за присъединяването
на послѣдната къмъ Римокатолическата, все
се намираха нѣкои, на които това не се вѣр-
ваше. Тѣзи нѣкои бѣха, или които не счи-
таха прѣдложението за сериозно, или които,
кой знае защо, смѣтатъ реченаго Менини за
„извѣтрѣлъ старецъ.“

Малко врѣме трѣбваше да измине, за да бж-
датъ опровергнати и едниѣ и другитѣ. Чрѣвъ
днитѣ, когато нашето общество най-силно
се вълнуваше отъ постѣпката на Архиепи-
скопъ Менини, една телеграма изъ Римъ до
единъ парижки вѣстникъ оповѣсти, че Ме-
нини носѣлъ отъ Българ. правителство (?) по-
ручение да урежда въпроса за „съедине-
нието“ (?) на църквитѣ. Това оповѣстяване
свидѣтелстваше, че въ Римъ Менини не е
считалъ постѣпката си *конфиденциална*, — за
каквато отпослѣ тукъ се сили да я прѣдстави.
Като е билъ въ Римъ, похвалилъ се, че про-
блемата на десетъ минали вѣка ще бжде
отъ него разрѣшена. Тази вѣсть изъ Римъ
не бѣше нѣщо нито случайно, нито тѣй
старческо, „извѣтрѣло.“ Тя свидѣтелстваше,
че Римъ не е чуждъ на поползновенията

на своя агентъ въ България. Обществената
свѣсть у насъ се възмути отъ това изъ Римъ
извѣстие, и отново вълнение и яростъ се за-
подаваха. Чуждиятъ печатъ дори не остана ни
глухъ, ни нѣмъ на това странно притязание на
Римъ: отвредъ потекоха любопитни отгадки
и тълкувания. Въ това врѣме единъ един-
ственъ вѣстникъ въ чужбина, именно *Journal
des Débats*, пое на себе си нецосилната задача
да успокои възмутенитѣ у насъ и подпла-
шенитѣ въ странство съ това, че постѣп-
ката на Менини била плодъ отъ прѣкалена
ревностъ на екзалтиранъ прелатъ и сторена
въ единъ злѣ избранъ моментъ. За посвете-
ния въ работата и за запознатия съ прие-
митѣ на иезуитското духовенство ролята на,
иначе сериозния, *Journal des Débats* бѣше най-
малко, комична. Пишнитѣ фрази, съ които по-
слѣдниятъ бѣше развилъ избраната си тема,
не бѣха въ състояние да убѣдятъ нѣкого, че
дори членописецътъ на този вѣстникъ наисти-
на самъ вѣрва въ онова, що желае другитѣ да
повѣрватъ. Съ това да се свършеше работата,
речениятъ вѣстникъ можеше смѣло да се
похвали, че добръ е услужилъ на онѣзи,
които по една или друга причина сж имали
интересъ отъ услугата му. Обаче главното
дѣйствуваще лице, Арх. Менини, не остана
доволно отъ логиката на *J. de Débats* и не
пожела, свѣтътъ да вѣрва, че, когато то е
поднесло на Св. Синодъ фамозното си прѣд-
ложение, не било добръ избрало момента; не
пожела да се помисли, че то не е освѣнъ
единъ извѣтрѣлъ старецъ, за какъвто други
го прѣдставяха.

Така, въ бр. 1700 на в. „Вечерна Поща“
(старата) отъ 13-й май т. г., излѣзе обнарод-
ванъ единъ разговоръ на г. Ц. Ц. Доброжа-
лиевъ съ Архиеп. Менини, пълненъ съ инте-
ресъ и за ония, които справедливо се въз-
мущаватъ отъ дерзкото поведение на единъ
яръ пропагандистъ, какъвто е речений Мени-
ни, и за ония около *J. de Débats*, па и за дру-
гитѣ, които го считатъ извѣтрѣлъ старецъ.
Отъ желание да не би да кажемъ нѣщо при-
бързано, ние се въздържахме до днесъ да се
не произнесемъ по този разговоръ: помис-
лихме, че подиръ обнародването на послѣд-
ния може да се яви или опровержение или

нѣкоя бѣлѣжка. Понеже досега нищо такова не послѣдва, ние считаме разговора напълно вѣренъ. Слѣдователно, освѣтъ писмото на Арх. Менини до Св. Синодъ, имаме на рѣка още и разговора, или, иначе казано, цѣлата програма на Менини отъ деня на встъпването му въ България донесъ. Сега вече и ние можемъ да се изкажемъ по тази дивна програма. Прѣди, обаче, това да сторимъ, ще отбѣлѣжимъ, че злѣ правятъ онѣзи органи на общественото мнѣние у насъ и въ странство, които искрено или прѣднамѣрно излизатъ да прѣдставятъ вълка за агне. Впрочемъ, съ това тѣ сами изпадатъ въ жалко положение, вмѣсто другитѣ да припечелятъ.

И каква, наистина, подигравка за онѣзи, които си вмѣниха въ грижа да извиняватъ чрѣзъ старческо малоумие или невѣрно схващане моментитѣ единъ католикъ, който, как то самъ се изразява, отъ деня на рѣкополаганието си въ епископски санъ, непрѣстанно работи да постигне задачата, що самиятъ му началникъ, папа Левъ XIII, му прѣдпоставилъ! Какво изобличение за сжщитѣ, когато, подиръ тѣхнитѣ опровержения и извинения, дохожда въпросниятъ старецъ и велегласно заявява, че той отъ 26 години, съгласно завѣта и порѣката на светия си отецъ, работи между „добритѣ българи“, за да ги върне къмъ майката — църква. Тази декларация на Архиепископъ Менини е особено важна, защото съ нея той самъ дохожда да потвърди най-убѣдително, колко правъ е билъ Св. нашъ Синодъ, когато по случай разни безчиния на самия Менини и на неговото духовенство е привлечалъ на гражданската властъ вниманието и е молилъ да се взематъ мѣрки за обуздаването имъ. Декларацията трѣби грѣмко, че Менини рѣководи, по високо нареждане отъ неговото началство, католическата въ България пропаганда за смѣтка на „добритѣ българи“ и че той не се сѣлва отъ дадената му насока дори и тогава, когато съчувственици, какъвто е J. de Débats съ витийски фрази, съ грижливо стѣкмени извинения посѣгатъ отъ далечния Парижъ да го защищаватъ Вѣренъ на дадения му завѣтъ, той стремглаво върви по своя пѣть, като тѣпче най-елементарнитѣ правила за вѣжливостъ къмъ страната, съ гостеприемството на която тѣй широко се ползва, и като създава поводи, отъ една страна, за хули даже противъ Държавния ни Глава, а отъ друга за смутъ между християнитѣ ни, за чието добро той, Арх. Менини, божемъ милѣе. Въ този редъ на мисли ние виждаме въ неговата постѣпка, освѣтъ обяснение на досегашната му политика, и открита и смѣла декларация за бъдещата му дѣятелностъ: Архиеп. Менини заявява, че той не е взелъ актъ ни отъ опроверженията, дадени отъ официално мѣсто, ни отъ всеоб-

щото възмушение, изказано чрѣзъ органитѣ почти на цѣлия български печатъ нито, най-сетнѣ, отъ отговора на Св. Синодъ. Гдѣто ще рече, Архиепископъ Менини, излѣзълъ вече изъ потуленото си за широката публика на яръ пропагандистъ поведение, изстѣпя се сега като атлетъ, готовъ да се бори до послѣдня крайностъ. Ние можемъ да благодаримъ за тази откровеностъ, защото съ нея по-лесно ще изтъкнемъ за още единъ, лишенъ, пѣть стремежа на католическата пропаганда.

Ще продължимъ.

Отговорътъ на Менини.

Прѣдложението на римокатоличкия архиепископъ Менини да приемемъ унията, или по-право католицизма, биде, както е извѣстно, посрѣщнато отъ всички не само съ съжаление, но и съ истинско възмушение. Българското общество отъ една страна съ болка съжали, че единъ не твърдѣ каненъ неговъ гостъ е билъ съвсѣмъ непросвѣтенъ досѣжно историята, мислитѣ и чувствата религиозни на българина; а отъ друга страна — справедливо се възмути, че тоя чужденецъ за душата българска съ дрѣзкото си прѣдложение явно изрази една оскърбителна непочетъ и прѣнебрежение къмъ най-сжщната духовна светиня на тогова, който до сега го е държалъ съ прѣделикатностъ като гостъ въ страната си. И съвсѣмъ естествено бѣ, че туй чудновато по замислитѣ и смѣлостта си прѣдложение биде осждено и отъ цѣлокупната наша преса, и отъ пресата на чуждия свѣтъ. Ала архиепископъ Менини отъ цѣлото туй обществено послѣсловие на прѣдложението му не билъ въ състояние да спечели поне тоя малкъ и единъ единичкъ урокъ: да съзнае, че постѣпката му справедливо заслужи отъ всѣка страна и отъ всѣко гледище само порицание и недоволство. Той е излѣзълъ даже съ единъ „разговоръ“, даденъ на одного отъ сътрудницитѣ на единъ отъ ежедневнитѣ наши вѣстници („Вечерна Йоца“, наумовата, бр. 1700 отъ 13 май т. г.), съ който разговоръ, като се стареа единъ видъ да оправдае, разясни постѣпката си по поменатото прѣдложение, дава ни сжщеврѣменно и най-цѣнни коментари по това послѣдното. Тоя разговоръ, или по-точно: тоя Мениниевъ отговоръ на българското обществено мнѣние, остана и до днесъ неопровергнатъ. Значи, той е вѣренъ. А като тѣй, той не може да бѣде прѣнебрегнатъ, защото прѣдставя отъ себе цѣлъ документъ въ правилното разбиране на цѣлитѣ и помислитѣ на католичката пропаганда у насъ.

Отъ него, т. е. отъ тоя разговоръ, за всѣкиго вече става явно, че архиепископъ Менини е до крайностъ яркъ прѣдставителъ на оная извратена религиозно-свѣтска система, извѣстна на човѣчеството и историята подъ името папизъмъ, и че той е явенъ агентъ на една планомѣрна, чужда и противна на народа ни идея.

Тия двѣ обвинения сж, наистина, много тежки, но, за съжаление, тѣ сж напълно справедливи. И ето защо.

Архиепископъ Менини въ речения си разговоръ наблѣга първомъ на това, че „неговото прѣдложение

било съвѣтъ *конфиденциално* (к. не н.); и че то, прѣдложението, *не можало да се разгласява* (к. н.), защото се касаело до въпроси *чисто религиозни*“. Вникне ли се въ тия двѣ изрѣчения по-добрѣ, не може да не се дойде до заключението, че тѣ изразяватъ единъ старъ и свойственъ чисто на католицизма маниеръ, маниеръ, отъ религиозенъ погледъ — осъдителенъ, а фактически въ случая — обиденъ за българската църква и народъ. Всѣкога, когато католицизмътъ е искалъ да спечели за себе единъ народъ, т. е. да промѣни неговото религиозно съзнание, то той не е вървѣлъ, като всѣко чисто христово учение, по христовъ пътъ. Той не се е старалъ да промѣни прѣди всичко религиозната душа на народа, а съ туй *ipso facto* — да го спечели за себе. Не, за господственитѣ планове на Римъ не е била нужна (па и възможна) такава истинска християнска дѣйностъ. За да спечели господството надъ религиозната душа на единъ народъ, папизмътъ, като всѣко свѣтско учение, си е служилъ главно и единствено съ първенцитѣ народни, — съ царетѣ и съ изнудванитѣ или поставянитѣ отъ тѣхъ князе църковни. Историята на всичкитѣ опити за унии свидѣтелствуватъ това. Тѣй щото народътъ е билъ оставянь на страна. Него католишката църква никога не е питала. Тѣй сѣщо се прави днесъ и съ насъ. Архиепископъ Менини прѣдлага на българския народъ унията. Обаче, *конфиденциално и съвѣтъ мимо народа*! Защо конфиденциално? Ако унията е, наистина, толкова спасително и неоскърбително за българския народъ дѣло, то защо монсиньоръ Менини работи за него тѣй потайно? Защо игнорира *общото* религиозно съзнание на българския народъ? Защо? ... За туй, защото *при условия* той е единствения (доказанъ отъ историята и сѣщтината на католицизма) сигуренъ пътъ, за да се печелятъ за папството между християнитѣ прозелити безъ прѣдварителна промѣна на религиозното имъ съзнание. Монсиньоръ Менини е постѣпилъ тъкмо по католишки. Ала той се е одързостилъ да се измами само въ оцѣнката на „условіята“. Отъ отговора на Св. нашъ Синодъ той трѣбва ясно, точно и за дълго врѣме да е разбралъ, че въ тоя български Св. Синодъ не сѣдятъ нито Иоанъ Бековци,*) нито *митрофанос*-и**), нито пъкъ Михаилъ Рагозовци!***) А отъ справедливото възмущение на обществото ни той не по-малко е разбралъ, че българскиятъ народъ не търпи да бѣде игнориранъ и обижданъ отъ гости, които искатъ прикрито да опериратъ съ неговата духовна светиня. При цѣлата, обаче, тая история архиеп. Менини не е можалъ да съобрази, че той, като гостъ — прѣделикатно до сега толериранъ — е дълбоко оскърбилъ българския народъ, като е помислилъ да го покатоличва безъ даже да счита за нужно да го извѣсти, т. е. като си е позволилъ да си прѣдстави нашия народъ за трупъ, що не умѣе да цѣни и скѣпи духовнитѣ си достояния. Архиеп. Менини не е можалъ или не е искалъ да съобрази сѣщо, че съ прѣдложението си до Св. нашъ Си-

нодъ той не по-малко е оскърбилъ и Св. наша православна църква, като си е допусналъ да мисли, че въ тоя Български Православенъ Св. Синодъ могатъ да се намѣрятъ архиереи, които сѣ въ състояние да измѣнятъ на майката си, праотеческа св. църква.

Напрасно тукъ монсиньоръ Менини се оправдава, че прѣдложението му било прѣдизвикано ужъ отъ нѣкои писма на св. Синодъ, писани до него. До него св. Синодъ не е писалъ никакви писма. А ако св. Синодъ се е обръщалъ до надлежнитѣ български власти съ писма, то туй той е правилъ именно съ цѣлъ да се ограничатъ дѣйствиата на католишката пропаганда, която само дѣбне случантъ за легко печеляне на прозелити. Сѣщо напрасно се извинява „въ разговора си“ Монсиньоръ Менини, че той съ прѣдложението си „не говорѣлъ за промѣнение на вѣрата ни, а за съединението на църквитѣ, като се запазятъ старитѣ славянски обряди въ българската църква“. Неужели съ всичката сериозностъ монсиньоръ Менини мисли, че нѣма никакво оскърбление за българина и става истинско „съединение“ на църквитѣ, когато се запазва само *обрядовата страна* на църквата ни, а промѣняме религиозното си съзнание, вѣковната си, истинско християнската си *душа* и се отдаваме и подчиняваме на религиозно-християнското извращение, както е католишкитѣ духъ и система? Неужели монсиньоръ Менини ни мисли за тѣй непросвѣтени съ католишко-униятската история и дѣйствителностъ, за да не знаемъ, че и при дадената едно врѣме отъ Римъ гаранция на малорускитѣ унии въ Галиция (Австрия) да имъ се запази „самобитния славянски обрядъ“, днесъ у тѣхъ тая обрядностъ е почти на изчезване, благодарение само на „покровителната“ дѣйностъ на чадата римски?

Не, монсиньоръ Менини! Българина не ще излъжите съ думи! Той знае цѣната на своята родна църква, и той знае да оцѣни християнското „достоинство“ и „чистота“ на църквата на „непогрѣшимия“ цезаропапизмъ. А мами се и дълбоко оскърбява религиозната душа на българина оня, който мисли да го привлѣче въ религиозно отношение къмъ себе съ *свѣтовни* мѣдрувания и печалби. Каквото и да е българинътъ, но не трѣбва да се има смѣлостта да се прѣдполага, че той е въ състояние да продаде вѣрата си. Ако въ най-тежкитѣ и сѣдбоносни свои минути българскиятъ народъ е съумѣлъ да избѣгне поставенитѣ му отъ дѣцата на религията Римъ примки, то днесъ той още по сигурно съ възмущение ще отхвърли (както и отхвърли) всѣко прѣдложение за продажба на вѣрата си, а особено пъкъ срѣщу „изгоди“, за които монсиньоръ Менини си е позволилъ и въ разговора си да говори. Съ патриаршески или кардиналски митри могатъ да бѣдятъ подлѣгвани само ония хора, за които се има правото или же дерзостта да се смѣтатъ за дѣца или бездушни трупове... А ако македонскиятъ робъ нѣмаше тая духовна висота да съзнава и цѣни най цѣнното въ индивидуалния си и обществено-народенъ животъ, — религията, то той нѣмаше да се подигне да поеме тая трудна, но идейна борба за свобода. И тоя робъ, по подобие на освобождения си братъ, не се нуждае отъ съжалението на римокатолишкитѣ духовници, че безъ католичеството щѣлъ билъ да бѣде разоренъ; защото, и той по-скоро би прѣдпочелъ да бѣде разоренъ, да положи имотъ и животъ,

*) Иоанъ Бекъ е билъ Цариградски патриархъ; извѣстенъ като особенъ подрѣжникъ на лионската уния, 1274 г.

**) Митрофанъ (II), цариградски патриархъ, подрѣжникъ на фераро-флорентийската уния, 1439 г. За тая му измѣна сѣроти майката Православна църква, православниятъ народъ въ Цариградъ го е наричалъ майкоубиецъ — „*митрофанос*“.

***) Михаилъ Рагоза е билъ Киевски митрополитъ, който поддѣланието на Полския кралъ Сигизмунда и незуититѣ се е съгласилъ да поунитачи Малоруския народъ — Брестката уния, 1596 г.

отколкото въ родѣ католишката система да направи компромисъ съ съвѣстѣта си, да изневѣри на самородното си религиозно съзнание. А най-малко може да ни привлѣче да станемъ унияти обстоятелството, че като такива ние ще имаме подкрѣпата на всички католишки държави. Изказваното отъ Менини твърдение е прѣди всичко единъ голѣмъ политически *въпросъ*, разрѣшението на който отъ всѣко гледище по-скоро сочи съвѣзмъ не въ полза на Мениниевото негово разбирање. А и да не бжде тѣй, то все пакъ, както съ „подпомогата на македонския робъ“, тѣй и съ общаваната „подкрѣпа отъ католишкитѣ държави“, монсиньоръ Менини само ни дава възможность правилно да опрѣдѣлимъ вътрѣшната духовна цѣнностъ на католицизма. Съ сѣщитѣ тия прѣдлагаеми изгоди той ни се показва въ пълната католишка свѣтлина на папски *дипломатъ*, т. е. на свѣтски политиканъ, мислящъ за господство (а не християнско спасение) и ходящъ, поради това, не по християнски, а по политически, свѣтски ижтица и „изгоди“. И тукъ ние виждаме католишкия архиепископъ въ нехристиянската роля: да подмамя къмъ промѣна на вѣра заради политически интереси

Тие похвати на архиепископъ Менини даватъ на обществото ни възможность да надзърне и познае христовата „чистота“ на „спасителния“ пѣтъ, по който Менини иска да го подведе. Всичката тая история на „прѣдложения“ и „разговори“ ярко точно рисува вътрѣшния и исторически духъ (система) на католицизма, като учение, отпаднало отъ истинския божественъ духъ на християнството и примѣсено съ свѣтовни интереси и грижи; като религиозно общество, отдѣлило се отъ древната св. Православна църква и обърнало се прѣдимно въ общество, стремяще се съ *всички политически и свѣтски сръдства* да се обърне въ монархия — църква. . .

Тая „конфиденциалность“ въ общенародни дѣла, тия чисто „духовни“ и „християнски“ изгоди, заради които католишкият архиепископъ тѣй дрѣзко ни прѣдлага да промѣнимъ или продадемъ вѣрата си, и тая недостойна и оскърбителна игра съ история и дѣйствителность, съ народни светини и достояния, съ българска прозорливость и идейность — всичко това неумолимо трѣбва да доведе всѣкиго одного българина до първото ни, изказано въ началото, твърдение, че архиепископъ Менини е у насъ безогляденъ и вѣренъ прѣдставитель на неспирация се прѣдъ нищо въ постигането на господственитѣ си стремежи ултрамонтански Римъ.

А че монсиньоръ Менини е при това и единъ явенъ агентинъ на една планомѣрна и противна на народа ни и на св. ни църква идея — послѣ въпросния неговъ „разговоръ“ не е вече и нужно да се доказва. Менини самъ на всеуслышание разправя, че когато прѣди 26 г. папа Левъ XIII го ржополагалъ, казалъ му: „Пращамъ ви въ България; българскиятъ народъ *трѣбва да се възвѣрне къмъ майката църква*. Идете, прочее, и *работете за това* (к. не н.). „И азъ сега работя“ — додалъ Менини. Това негово признание отъ дѣно осѣжда и опровергава прѣди всичко самия него съ цѣлата му досегашна дѣйность. То поставя въ явно противорѣчие или дълбока неискренность монсиньора Менини, когато твърди, че „прозелити не дирялъ“ и че ужъ неговата

мисия у насъ състояла само въ религиозното ржководяне на католицитѣ въ България. Същото туй негово самопризнание категорично потвърждава, че той е изпратенъ специално съ мисията „да работи“ за прѣобръщанието на православнитѣ българи въ католицизма. И че цѣлата негова дѣйность до сега, включая и дрѣзкото негово прѣдложение“, е била дѣйность планомѣрна, съзнателна съ *изключително прозелитически характеръ*. Туй несвѣтливо и открито признание трѣбва най-послѣ да отвори и на слѣпия очитѣ, че въ случая ние имаме работа съ систематично дѣло, обидно за българското достоинство, врѣдно за българскитѣ интереси и беззаконно прѣдъ българскитѣ закони.

Ако всичко до тукъ казано е тѣй, то българското православно общество не може вече да се съмнява, какво то до сега е търпѣло и продължава да търпи въ сръдата си като гостъ личность, която има като специална мисия религиозното негово разцѣпление и унищожението на неговата вѣковна народна светиня праточеската му Св. Православна Църква.

Православното ни общество не ще ли тогава побезстрашно и дѣйно погледне направо въ очитѣ на туй самопризнавање се у насъ зло?

Нашитѣ народни и на закона блюстители не ще ли се, най-послѣ, заинтересоватъ отъ тая открито признавана прозелитическа католишка дѣйность? Не ще ли ѝ отплатятъ, като явно беззаконна, поне съгласно обятелнитѣ въ страната ни закони?

Общъ дългъ на всички е: на злото да се не позволява да вилиѣе.

Д-ръ Стеф. Цанковъ.

Семинариститѣ прѣвъ настѣпващитѣ лѣтни ваканции.

Христовото учение, каквото то ни е изложено и прѣдадено отъ светитѣ евангелисти, е източникъ не само на душевна наслада за ония, които четатъ съ внимание св. писание, по то показва и пѣтя, както за блаженъ животъ, тѣй и за земенъ честитъ животъ. Светитѣ богодухновенни църковни отци, като сж били вдъхновявани отъ Св. Духа и ржководени отъ св. писание, било чрѣзъ догмитѣ, установени на св. седемъ вселенски събори, било чрѣзъ канонитѣ и обрядитѣ църковни и таинствени сж дали на църквата и църковния животъ такова устройство, щото всѣки благочестивъ християнинъ може да намѣри пълнѣйша духовна наслада и облекчение на всичкитѣ терзания, които биха нападнали душата му въ тоя тежкъ житейски и прѣпълненъ съ съблазни и неправди животъ.

Църквата — споредъ туй устройство на светитѣ отци, е мѣсто на пълнѣйше духовно наслаждение. Въ нея всичко е високо творческо, художествено поетическо. Архитектурата е застъпена въ зданието църковно; живоиството — въ църковнитѣ образи и изображения; рѣбарството въ дивнитѣ иконостаси и темпла; ваятелството — въ различнитѣ църковни утвари; поезията — въ божественитѣ стихари, тропари и други пѣсни; музиката — въ омайнитѣ мелодии, изложени въ различнитѣ напѣви и пѣния; риториката — въ духовнитѣ проповѣди. Съ една дума, всичко, що издига душата, що ѝ дава полетъ къмъ високо и възвишено; що облагородява сръд-

цето и го пълни съ милостъ, сладостъ, „що смегчава жестокосърдието“ опитомява правитѣ — всичко туй е дивно и божествено устроено въ православната църква.

Прѣзъ миналитѣ вѣкове, когато християнитѣ сж били всецѣло прѣдадени на църквата и християнски животъ, ние виждаме, че цѣлата челоувѣческа култура, челоувѣческото знание и художество сж били всецѣло прѣдадени на църквата, и въ нея сж запазени всичкитѣ паметници отъ тая култура, отъ туй знание и туй художество. Наредъ съ другитѣ просвѣтени и културни страни и народи въ онова врѣме, и ние българитѣ сме принесли своята лепта въ общото влагалище на църквата и общата култура.

Нашитѣ архитектони сж показали своето майсторство въ древнитѣ ни църковни здания, отъ които и днеска сж уцѣлѣли въ многото манастири и градове; нашитѣ зографи сж оставили своето творчество въ красивитѣ икони и изображения; нашитѣ рѣзбари сж посочили своето художество въ дивнитѣ двери, темпла, иконостаси, тронове и други—рѣзбарска работа, която възбужда удивлението на всички; нашитѣ златари, лѣари, рѣзачи сж съхранили за наша горлостъ своето майсторско умѣние въ различнитѣ потири, кръстове, кандила, кандилници, дискусии, плащаници, свѣтилници и обковки на иконитѣ и др. — които паметници сж цѣнното наше достояние; нашитѣ поети сж оставили своето творчество, било съ оригинални стихире, тропари и пѣния, било въ дивно прѣведени образци; нашитѣ артисти композитори сж ни запазили своето творчество въ дивнитѣ старо-български църковни напѣви, които не падатъ по-долу отъ другитѣ напѣви. Въ нашата църква е съсрѣдоточено всичко, което е можалъ българскитѣ духъ да създаде въ миналитѣ вѣкове въ областта на художеството и въ което се огледва нашата култура.

Тие паметници, колкото можали да уцѣлѣятъ прѣзъ петъ тъмни и черни вѣка, днесъ се намиратъ разпрѣснати по различнитѣ наши манастири и древни църкви. Тѣхната висока художественостъ достойно вече е оцѣнена отъ чужденцитѣ, между които тѣ възбуждатъ адмирация. Ние още и нашата интелигенция, както и учащата се наша младежъ, незнаемъ, непознаваме тия наши цѣнни паметници. Едно напълно запознавание съ тѣхъ, споредъ моето мнѣние наложително нужно, пролѣло би свѣтлина върху нашето минало, освѣтило би тъмата, върху която се движи една голѣма частъ отъ нашата интелигенция и цѣлата наша учаща се младежъ и би оказало благотворно влияние върху всички. Туй запознавание, изучаване на тие наши паметници, — плодъ на нашето родно творчество и художество, създадено и запазено единствено отъ нашата народна църква — православната българска църква, би доказало, колко голѣмъ грѣхъ правятъ оние отъ нашитѣ младежи, които въ своитѣ лутания да намѣрятъ пътя за земнитѣ блага на народа, мислятъ, че църквата имъ стои на тоя пътъ и прицѣлили сж всичкитѣ свои стрѣли на нея; туй изучаване би ги спрѣло въ тѣхния пътъ на тъмата и мрака и би отбило въ истинския пътъ на народното благо и щастие — благо и щастие, което винаги църквата е имала на сърдцето си и прѣзъ цѣлото петъ вѣковно тежко и усилено врѣме е дѣлила заедно съ народа, и скърби и мъки, и страдания и била е неговата утѣшителка и хранителка на неговата история,

пазителка на неговитѣ паметници и завѣтница на неговитѣ надежди и идеали, което е доказала и запечатала съ мъченическата смъртъ на своитѣ скромни пастори и свещенослужители.

Ако прочее, туй изучаване и запознавание съ тия цѣнни паметници е нужно за цѣлата наша интелигенция, за всичката наша учаща се младежъ — то за нашитѣ млади дѣлателие на духовното ни църковно поле туй изучаване и запознавание стои на мѣсто. Туй изучаване и запознавание съ тия паметници ще разпали тѣхната ревностъ, ще закрѣпи тѣхната прѣданостъ и ще обогати тѣхнитѣ знания за миналото на нашата църква.

Но тѣй като тие паметници за сега сж разпрѣснати по манастиритѣ и древнитѣ наши църкви, то, гдѣто тѣ бждатъ събрани и наредени въ единъ църковенъ музей при Св. Синодъ, запознаването съ тѣхъ може да стане само изъ пътувание и лично посѣщение манастиритѣ и църквитѣ.

А таково пътешествие може да се извърши най-удобно прѣзъ настѣпващитѣ лѣтни вакационни мѣсеци.

Раздѣлени на групи нашитѣ семинаристи, като си разпрѣдѣлятъ цѣлото княжество на окръжи, прѣзъ тия мѣсеци една група ще посѣти единъ окръгъ, друга — други и третя — трети, — които до година ще бждатъ промѣнени. Тия групи, подъ ръководителството на нѣкои отъ прѣподавателитѣ, или на най стария между тѣхъ, ще бждатъ съставени така, щото между тѣхъ да има добри пѣвци и добри оратори — а такива млади ревнителитѣ отъ личното мое наблюдение знаа, че не оскъдѣватъ. Тия групи, като минаватъ прѣзъ села или градове, или като гостуватъ въ нѣкоя обителъ, първата длъжностъ да си вмѣнятъ да посѣтятъ св. служба, да зематъ участие въ пѣснопѣнията и съ позволенията на Архиерея или на свещеника да държатъ проповѣдь. Туй пѣснопѣние и тая проповѣдь — придружени съ благо обхождане и прилично държане — да издигне въ очитѣ на нашия благочестивъ народъ духовната семинария, и самитѣ тѣхъ — бждецитѣ служители на църквата. Туй участие въ църковната служба, въ църковната проповѣдь въ нѣкои процесии и други обреди църковни — въ села, къдѣто се загрѣздили инославни пропаганди, нека бжде по това и повече тържествено.

Отъ подобно пътешествие блага сж много. На първо мѣсто въ здравословно отношение младитѣ семинаристи ще закрѣпнатъ и въ началото на идущата година ще започнатъ умственитѣ си занятия съ учетворена енергия, бодростъ и крѣпостъ.

Като се запознаятъ съ всичкитѣ паметници, за които по-горѣ споменахме, освѣнъ знанието, що спечелятъ, нашитѣ млади дѣлателие ще изучатъ историята на църковното дѣло въ всѣки градъ, въ всѣко село, ще се запознаятъ съ историята на всѣки манастиръ, на всѣка църква, и въ това запознавание тѣ ще видятъ всрѣдъ какви мъки и тегила, съ какво себеотричание, самопожртвувание нѣкогашнитѣ наши свещено-служители сж пазили вѣрата и благочестието въ народа, будили за спалата народна свѣсть, крѣпили слабитѣ, издигали падналитѣ и създавали църкви и училища, прѣсѣкали лъчи не само на евангелска свѣтлина, но и лъчи на просвещение и наука. Ще видятъ — въ землянкитѣ църкви уцѣлѣли и до днеска нѣкъдѣ, колко е било тежко врѣ-

мето за християнитѣ, и какво прѣзобилие отъ благочестие, ревностъ и прѣданостъ въ свещено-служителитѣ нѣкогашни е имало, та сж запазили въ тие подземни храмове онова обаяние, което дава на душата православието и православнитѣ църковни пѣсношѣния и обреди. Ще се запознаятъ и съ биографиитѣ на множество свещено-служители, които, за да запазятъ вѣрата и благочестието и да утвърдятъ въ тѣхъ паството си, съ радостъ сж падали подъ куршумитѣ на нѣкой бей или съ пѣсни сж се хвърляли въ огъня, накладенъ отъ нѣкой дребей насилникъ — и съ това сж ужасавали тиранитѣ, а закрѣпвали вѣрнитѣ въ вѣрата. Отъ всичко това нашитѣ млади дѣлатели ще се разпалятъ въ ревността къмъ свещеническата си бъдеща длъжностъ, ще закрѣпятъ въ вѣрата и благочестието и нѣма да бждатъ разклатени тѣхнитѣ убѣждения отъ никакви бури на невѣрието и отрицанието, и ще се научатъ, колко е сладко за единъ свещено-служителъ да се жертвува за благо на Църквата и народа.

Пишущиятъ тие редове е пропѣтувалъ цѣлото наше княжество, носѣтилъ е всичкитѣ манастири и старински църкви, гостувалъ е на много свещено-служители и може да ги увѣри, че едно такова пѣтешествие съ такава възвишена и свята цѣль и начертание ще имъ донесе пълнѣйша душевна сладостъ. Тѣ съ очитѣ си ще видятъ, колко е прѣзобилно и крѣпко благочестието въ нашия народъ и съ каква радостъ ще бждатъ тѣ посрѣщани и изпращани.

Іъ нѣкои села семинариститѣ могатъ да устройватъ и духовни концерти, въ които да се държатъ сказки и да се пѣятъ духовни пѣсни. Нека вѣрватъ, че дѣто минатъ, ще оставятъ слѣдъ себе си свѣтлина евангелска, а ще бждатъ съпровождани и послѣдвани отъ молитви и благословения.

Д. М.

П. П.

Ако би имало нужда, пишущиятъ тия редове е готовъ да начертае подробенъ планъ на третѣ групи, като посочи именно въ кои манастири кое да прѣгледатъ и въ кои села би можали да държатъ духовни концерти.

Д. М.

Думи и дѣла

I.

Съ тоя отдѣлъ ние излизаме прѣдъ читателитѣ на „Църковенъ Вѣстникъ“ да разгледаме много „думи и дѣла“, които днесъ въ живота тѣй много се говорятъ и изискватъ. И животътъ е „думи и дѣла“, откликъ на едно мисляще същество, наречено *человѣкъ*. Думитѣ сж гласътъ на това същество, а дѣлата — откликъ.

Днесъ всѣки говори, проповѣдва, казва думи — сѣе сѣме и иска откликъ на всичко говорено и проповѣдвано, ехо на тия думи, изникване и порастване на тия сѣмена. И врѣмената станаха размирни, врѣмена на „думи и дѣла“.

Учителътъ показва малката си чорлава главичка изъ малкото прозорче на задушливата си стаичка и почва да говори „думи“ не само относно специалността си,

става размирникъ и нагазва чужди области, нему съвсѣмъ непознати: въ политиката да я бистри и религията да корени отъ сърдцата на чловѣцитѣ.

Свещеникътъ, особно младиятъ — интеллигентниятъ, който се прѣпорѣчва вече за подготовка да носи тежкото Христово бремене, излиза изъ тѣсната си чорупка, показва се на бѣлия свѣтъ и дава вече гласъ, казва „думи“ да събуди заспалия си събратъ, за да подематъ дружно знамето на християнството и покажатъ пътя на политиката, просвѣтата и дѣлата.

Но не сж само тие двама ратници на народното поле да казватъ, да сѣятъ „думи и дѣла“, да будятъ брата си „да не спава“. Но и всѣки младежъ, който се брой що годъ за интеллигентенъ, слѣдва пътя на учителя и свещеника, крачи слѣдъ тѣхъ и бърза да ги надмине и послѣ да имъ чете нотации, да ги упрекава и укорява зъ реакционерство.

Днесъ между интеллигенцията ни се забѣлѣзва едно надбѣгване въ интелектуално отношение, брожение за нови идеи и мисли, за нови „думи и дѣла“. Ние се радваме на това брожение, надбѣгване, защото тамъ, гдѣто има критическа мисль, тамъ има напредѣкъ, има животъ. Само щракането на идеитѣ ражда нови „думи и дѣла“, твори новъ щастливъ, идеенъ животъ. Пакъ повтарямъ, ние, свещеницитѣ, не се боимъ отъ това щракане, не се правимъ глухи на тия народни брожения, тѣтвенія, а рѣкоплѣщимъ, защото осѣщаме, че подъ нашигѣ крака кипи немъртавъ животъ, а се раздухва огънь за обгорване и каляване на чловѣческия духъ. Не се плашимъ, както нѣкои наши противници изповѣдватъ, а се насърчаваме, радваме се. Който мрази свѣтлината, а обича да живѣе въ тъмнина, той е истинскиятъ врагъ на прогреса, той е устата, що духа слабата още свѣтлинка на народното пробуждане, защото въ нейното лице вижда своя врагъ, който ще го лиши отъ тъмнитѣ му адски замисли.

Но истинскиятъ Христовъ служител, а такива почнахме да ги имаме, иска прогреса на народа, свѣтлината на науката, помощници въ дѣйността му на религиозно съзнание, въ търсене Божиата истина и правда. Интелигентниятъ свещеникъ, на когото пътя на дѣйността му е опрѣдѣленъ отъ Исуса Христа, Който първи е билъ реформаторъ, обновителъ и е станалъ краежгленъ камѣкъ на свѣтлия щастливъ животъ, не може да стои мъртавъ, неидеенъ, съ скръстени рѣцѣ, непричастенъ на житейскитѣ нужди и борби, не може да се откаже и при силни заплашвания отъ да не слѣдва по стѣпкитѣ на Христа.

Свещеникътъ трѣбва да бжде първи, който да каже поне двѣ „думи“, да прояви двѣ „дѣла“ за въ полза на живота. Той е свѣтлината, солта, квасътъ, както казва Исусъ Христосъ, за живота. Значи, като такъвъ въ реформата на живота, почната още прѣди ХХ вѣка отъ Христа, трѣбва да застане на чело, да бжде първи, да продължи светотъ дѣло, за да развие и приложи въ живота принципитѣ на Учителя си.

Правятъ се бѣлѣжки отъ печата и отъ народната ни мѣлва, че животътъ трѣбва да съблѣче вѣхтата си дрѣха и се облѣче въ нова. Искане се реформа на живота. Билъ станалъ задушливъ, завѣдилъ много мухълъ, посѣтитѣ отъ Христа сѣмена: любовь, милосердие, тър-

пъние, кротостъ, смирение и пр. заглъхнали и не дали плодъ. Тия бълъжки се поематъ и усвояватъ отъ интелигенцията, която явява, че ни принадлежи правото въ воденето съдбинитъ на народитъ. И интелигентниятъ свещеникъ, който е изникналь отъ срѣдата на тая про- словута интелигенция, не може да замине безъ огледъ на тия претенции. Хвърля погледъ на тѣхъ, и зучва ги обстойно, добритъ примѣси усвоява, дава ги като духовна храна на паството си, а лошитъ изхвърля като неполезни.

И всички тия научни бълъжки визиратъ прѣдимно човѣка, като едничкъ активенъ и пасивенъ уредител на живота. Всички други знания за природата оставатъ второстепенни. Едничкото внимание на човѣка е обрнато върху изучаването себе си. „Познай себе си“ — казалъ Сократъ. „Человѣкътъ е скъпото съкровище на земята“, казалъ други мислителъ. „Человѣкъ е машина“, казалъ Молашотъ.

Той е творителтъ на „думитъ и дѣлата“ въ живота. Щомъ човѣкъ е машина, значи той е „дѣло“, което трѣбва да се поправи въ нѣщо. А ние тѣй малко дѣла виждаме въ живота, щото отъ тукъ е и произлѣзла мисльта въ антихристианитъ, че посѣтитъ отъ Христа сѣмена на добродѣтели сж заглъхнали и не дали плодъ. Отъ тукъ, значи, води началото мисльта въ материалиститъ, че христианството не е спасителното срѣдство за уредбата на живота. Тия упречни бълъжки трѣбва да стрѣснатъ свещеника, защото въпросътъ се касае за истинността или фалшивостта на принципитъ, на които той служи. Трѣбва да се прѣгледа тая „машина“ и ако не ѝ достига *духъ* за енергия, за животъ, движения, ако ѝ сж ступени нѣкои пружини и винтове, ако релситъ, по които се движи, сж неправилно поставени, отъ слабъ материалъ изработени, всичко трѣбва да се достави, уреди, ако искаме да иматъ правиленъ ходъ, безъ стѣлковения, безъ катастрофи въ живота, тия *машини*. И наистина чудна машина съставлява човѣкъ отъ себе си.

И тая машина кой ще регулира, поправа, да има правиленъ ходъ? Ето въпросътъ, които най много занимава обществото. Слѣдующиятъ пѣтъ съ него ще се занимаемъ.

Свещен. *Ив. Дочевъ.*

При разслабленія.

Иерусалимъ е въ празниченъ видъ. Облеченъ е въ пълненъ разцвѣтъ и разкошъ. Всичко търси отдихъ и разлечение, като мисльше, че тѣй трѣбва да се отпразднуватъ подобни празници и имъ се отдава по величавъ и импозантенъ колоритъ. . .

Далечъ отъ тази обща радостъ на праздненството, неголѣмата сграда на „Овчата къпалня“ покриваше, като милосърдна и обична майка, нещастници нѣкои: слѣпи, хроми, сухи, чакащи движението на водата, а заедно съ това и послѣдната надежда за излѣкуване. Положението между общия градски видъ и настроение, и онова въ къпалнята, не се схождаха — царуваше голѣмъ контрастъ! Звуковетъ на градската музика едвамъ раздрусваха тихия въздухъ въ къпалнята, а това

като че ли увеличаваше непоносимитъ болки на страждущитъ.

Нѣкои, поради дългото имъ стоене въ нея, бѣха изгубили отъ впечатленията си подобни весели праздненства. И при това критическо състояние, никой не бѣ се сѣтилъ да облѣгчи поне съ милъ погледъ чадата на къпалнята. Въ това врѣме истинскиятъ страдалецъ на човѣчеството, слѣдъ като извърши първото чудо въ Кана, мина прѣзъ Капернаумъ, гдѣто излѣкува и сина на царския служителъ; бързо възлезе въ Иерусалимъ и, безъ да обърне внимание на величавия, празниченъ градъ, като повиканъ лѣкаръ, трѣгна къмъ Овчата къпалня, поне той да посѣти тѣзи, за които обществото и не искаше да знае. И каква картина прѣдставляваха болнитъ въ тази минута, когато Христосъ разтвори вратата на резервуара, заобиколенъ отъ множество легла, съ дългогодишни болни!?! . . .

Всички, съ изключение на единъ, който отъ тридесетъ и осемъ години билъ лежалъ, съ надежда, че ще доде и нему редъ да бѣде хвърленъ въ къпалнята, вдигнали рѣцъ къмъ Исуса за помощъ. Видѣха тѣ, че наистина прѣдъ тѣхъ стои милостива помощъ. Но дълголежащия не успѣ да поиска своеврѣменно помощъ, защото болестта го бѣ съвсѣмъ сломила.

Него, обаче, Христосъ запитва:

— Искашъ ли ти да бѣдешъ здравъ?

— Да, Господине, но нѣмамъ човѣкъ, който да ми помогне и ме потопа въ водата, когато бѣде размътена. Азъ до гдѣто отида, въ такъвъ случай до водата, другъ прѣди мене успѣва да слѣзе и азъ ето 38 год. все съмъ съ тази надежда. Но живъ е Господъ за мене! . . .

Тѣзи думи на страдающия извикаха двѣ голѣми съзвиза на очитъ на сердцевѣдеца, макаръ, че Той знаеше неговата душевна и тѣлетна болка. И слѣдъ това, повелително му каза:

„Стани, вземи постелята и иди у дома си!“ И какво чудо! Слѣдъ тѣзи думи на И. Христа, крайно изнемошляниятъ болникъ добива крѣпко здраве, вдига изгнилата си постелка и трѣгва за дома. Деньтъ обаче бѣше сѣбота и тържествующитъ крѣгове обсиаха съ купъ запитвания и хули оздравѣлия болникъ; кой му е позволилъ да се прѣнася въ сѣбота, кой го е излѣкувалъ? и пр. пр.

Този актъ на изцѣление, като мълния се разнесе изъ цѣлия Иерусалимъ, когато оздравялиятъ изповѣдаваше, че *онзи*, който ме оздрави рече: „вземай одѣра си и ходи“. Всички разбраха, че необикновено явление се извърши него день и, когато търсиха да разбератъ, кой е този, що въ сѣбота работи и нарушава закона, това врѣме Христосъ срѣща въ храма излѣкувания и му каза: „ето сега ти си здравъ, не съгрѣшавай вече да не стане нѣщо по-зло“, и замина къмъ Тивериадското море.

Карлово.

Свещ. *Папукчиевъ.*

Една неиминуема нужда за грижливо ограждане на гробищата у насъ.

Нѣмаше да пиша тѣзи нѣколко реда, ако не бѣхъ очевидецъ на нѣколко мѣста изъ нашенско, какъ тѣзи хранилища на мрътвитъ сж изложени и достѣпни на

разни домашни животни, като кучета, свинье и пр., които по единъ вандалски начинъ немилостиво уврѣждатъ положенитѣ кръстове, вѣнци, посадени цвѣти и пр. на гроба на вѣкой починалъ.

Туй е една непроститетна атестация на тѣзи, които сж натоварени да бдятъ за грижливото охранение на тлѣвнитѣ останки на починалитѣ.

Не веднѣжъ се е случвало, щото да бждатъ изровани и цѣли трупове — скелети отъ подобни животни, и тѣзи грозни случаи се срѣщатъ особено по селата изъ нашенско.

Ако въ Западно-Европейскитѣ цивилизовани народи, не само въ градоветѣ, но и въ селата даже, гробищата служатъ за единствената празнична променада, гдѣто всѣкой мирянинъ, при погледа на разнопѣстритѣ пирамидки и надгробни кръстове намира утѣха и покой въ туй царство на мъртвитѣ, то напротивъ у насъ е толковъ занемарена тази грижа, щото надали има поне едно градче щото гробищата да сж грижливо оградени и направени недостѣпни на разни животни за онепорожаване.

Въпрѣки това, че съмъ ималъ възможността да пропѣтувамъ по-голѣмата частъ изъ нашитѣ градове и села, за жалость, не можахъ да видя никждѣ отъ страна на мѣстната градска власть да е взела грижата за горвята цѣль; па дори ако щете и въ самата столица, тази грижа е съвсѣмъ занемарена.

При единъ сравнително такъвъ слабъ контролъ отъ страна на мѣстнитѣ власти, въ страната не може да вирѣе абсолютно никакъ каменодѣлното изкуство, ако и да се има възможность, тѣй като въпрѣки това, че мнозина, които би искали да овѣковечатъ памята на ближния си починалъ, надали би нѣкой рискувалъ да си порѣча да му се направи нѣкой по-художественъ паметникъ, имайки прѣдъ видъ опасността, на която е изложенъ, при липса на горѣказаната ограда.

Прѣдъ видъ на всичко това, нужно е тази празднота да се попълни часъ по-скоро, тѣй като затова не се изисква голѣма сума, а е потрѣбно енергия на респективнитѣ общински власти и църковни настоятелства.

За изъ селата може много лесно да се постигне горвята цѣль, а именно, като се застави щото, всякой селянинъ отъ едно сѣмейство да се погрижи и достави по 2-3 кола камъни, който трудъ е сравнително нищожень, прѣдъ видъ моралната обществена полза, отъ една страна, а отъ друга ще изпълнимъ единъ священь дългъ, който не само че сме длѣжни да го направимъ, но би и трѣбвало да ни се наложи да го изпълнимъ, и да отдадемъ приличната почетъ на покойницитѣ, като не допустнемъ отъ да не бждатъ охранени; — а колкото се касае за извидването, посрѣдствомъ волни пожертвования отъ страна на мѣстното население, никакъ не се съмняваме въ това, че всякой благочестивъ християнинъ би отказалъ своята скромна лепта, ако, разбира се, има възможность.

Ако въ случая сумата се окаже недостатъчна, то респективната общинска власть е длѣжна да я попълни.

Естествено е, че по горния способъ, трѣбва да се постѣпи и въ градоветѣ, гдѣто, ако събраната сума по тоя начинъ надмине нуждната сума, то останалата частъ да се оползотвори за издържката на парка, и ако ли

пакъ се окаже дефицитъ, то въ случая би било желателно и самата държава да окаже своята материална подкрѣпа, ако самата община съ такава не разполага.

Пенчо Т. Тошковъ (ваятель).

РѢЧЬ

произнесена отъ Локорския енорийски свещеникъ Павелъ Треневъ при посрѣщането на Н. В. Прѣосвещенство св. соф. митрополитъ, г. Партений, на 19 май въ с. Вутунецъ, когато Н. В. Прѣосвещенство е отивалъ за освещение на новосградения храмъ въ сщото село.

Високопрѣосвещенный архипастирю!

Ползувамъ се отъ случая отъ името на събралия се тукъ народъ и отъ името на събратята си да Ви кажа добръ дошелъ.

Благочестивото Ви паство, заедно съ свещенослужителитѣ му, съ трепетно сърдце и радостни чувства очакваше вашето пристигане, но сега то е дълбоко трогнато отъ вашето пристигане и вижте, какъ радостно ви гледа!

Радостно и весело е повѣреното Ви отъ Бога паство: едно, защото вижда прѣдъ себе си своя великъ молитствотелъ и друго, защото Вие идете да извършите едно велико и свещено дѣло, дѣло за спасението на човѣшкитѣ души отъ дявола, който яко левъ рикая, ищеть кого поглотити. Тази именно сила на дявола Вие на всѣкждѣ съкрушавате, като прѣскате светлитѣ лъчи на словото !ожие и въ най-тъмнитѣ къшета на повѣрената Ви отъ Бога Епархия. А тежкитѣ тѣлесни трудове и пѣтни мъчнотии Вие лесно прѣодолявате съ съзнанието си за високата си архипастирска длѣжность, на която Ви е въздигналъ дивниятъ Промисълъ на великаго Бога. Владико свети! Сѣщо като светитѣ апостоли при пѣтешествията и въ всички случаи за вѣрата Христова, Вие не се плашите отъ земнитѣ незгоди и разни злоби на мира сега, а непрѣстанно разпалвате въ сърдцата на пасомитѣ си любовь къмъ Бога и ближнаго. Тѣзи обстоятелства ме каратъ да заключавамъ, че Вие треперите прѣдъ мисльта за изгубване макаръ и една овца отъ Христовото стадо; защото знаете тежката си отговорность.

Такива и тѣми подобни пѣтувания на всички български архиереи изъ епархиитѣ си сж най-прѣката причина да блѣднѣе всѣка пропаганда у младата ни България, да се влива най-чистиятъ религиозень животъ и морална подкрѣпа въ жилитѣ на цѣлия български народъ и неговитѣ свещенослужители. Тази ми мисль не иска доказателство; достатъчно е сега да погледнете на събралия се тукъ народъ и по лицата имъ ще прочетете какъ самого Ваше присѣствие ги е накарало да оставятъ всичко земно и суетно и да изпълнятъ душитѣ си съ чисто духовна неземна радость.

Ваше Високопрѣосвещенство!

Новосградениятъ този Божи домъ, който идете съ името и силата на Бога да осветите и пригответе за божествена литургия, широко е отворилъ своитѣ двери, весело и засмѣно посрѣща своя светителъ. Широко отваря своитѣ двери, за да приеме вашето архиерейско благословение. А слѣдъ това благословение този храмъ

вече ще стане цѣлбенъ източникъ на всичкитѣ нравствени и религиозни недѣзи на вѣрнитѣ Христови чада и по този начинъ храмътъ става най-сигурното сръдство за спасението на измачената отъ този грѣшенъ свѣтъ християнска душа, която само тамъ намира облекчение и отдишъ.

О, колко е велико дѣлото за полето Божие, но колко е и трудно! И тѣй, Вашето дѣло е велико и трудно. Но колко е приятно, когато великиятъ пастире-началникъ ще Ви каже: „вѣмъ, за имя мое трудилъ ся еси“, а слѣдъ тѣзи думи Вие ще получите справедливата „мзда“, която Богъ е приготвилъ отъ „сложение мира“ за такива работници, като Васъ. А сега народътъ изпълненъ съ духовна радостъ, съ своитѣ свещенослужители къмъ Васъ вика: благословенъ грядий во имя господне. Аминъ.

На Ив. П. К.

Четемъ въ списанието „Учитель“, кн. VIII отъ тази година ядовититѣ думи на Ив. П. К., помѣстени въ отдѣла „Хроника“. Илюсно се е жигосалъ господинътъ отъ дѣйността на нашето духовенство, а най-вече отъ резолюциитѣ, взети противъ безбожницитѣ учители, отъ общия свещенически конгресъ въ София и тоя на свещеницитѣ въ Стара Загора. Какви не адски думи е избѣлвалъ противъ духовенството въ тѣзи си редове. „Самитѣ господа владици, калугери и попове пише той, тѣнатъ въ мързелъ, бездѣлие, невѣжество, користь, често пати въ развратъ и безнравственостъ...“, „Нашитѣ божи служители не избиратъ сръдствата: съ секретни окръжни за шпиониране на учители, съ доноси и клевети, съ проповѣдъ отъ амвона и отъ *крѣчмарския тезгяхъ* (? к. н.) водатъ жестока, отчаяна война противъ учителитѣ и пр.“

Да, страхуватъ се нашитѣ ялвѣшъ „просвѣтителитѣ“ отъ владици, калугери и попове, и има защо да се страхуватъ. Знаятъ тѣ тѣхната сила и енергия. Макарь „мързеливи“, „невѣжи“, „безнравствени“ и пр., поповетѣ, калугеритѣ и владицитѣ сж скала, у която си разбиватъ главитѣ всички герои отъ лагера на „новоидейнитѣ просвѣтителитѣ (?“ Наистина чудно! Апостолитѣ бѣха рибари, прости, па и „безнравствени“, споредъ тогавашното разбиране, но разбиха храмоветѣ на Зевса, затвориха колизея, свалиха веригитѣ на робитѣ, макаръ че умрѣха на кръстъ, или пѣкъ убити, мъчени и пр. Паисий, Софроний, Неофитъ, Макариополски и пр. бѣха калугери, „черни души“ (? „невѣжи“, защото не знаеха нищо за „новитѣ вѣяния и идеи“, „безнравствени“, защото не познаваха и не живѣеха споредъ принципитѣ на новитѣ „модерни етики“, украсени съ дълга на „класовото съзнание“; но при все това, тѣ бѣха сила, която създаде условията да се развиятъ хората на „новитѣ вѣяния и идеи“, и сила, която не слагаше оржияето си прѣдъ никакъвъ неприятель. Та и днесъ нашитѣ владици, калугери и попове сж „мързеливи“, защото „киснатъ“ по митрополиитѣ, килиитѣ и църквитѣ „безъ работа (?“, не крѣскатъ по мегданитѣ, не протестираатъ противъ правителството (а само противъ безбожницитѣ), не се протакатъ по разходки лѣтно врѣме; „користин“ сж, защото не прѣскатъ пари по теат-

ри и бирарии, по увеселения и разходки, по кафенета и игра на табла, карти, билиардъ и пр.; развратни сж защото не кротуватъ, а избличаватъ „напрѣдничавитѣ (?“; Но при всички „пороци“, които притежаватъ тѣ, все пакъ сж сила, народътъ повече имъ вѣрва, отколкото на носителитѣ на „новитѣ вѣяния и идеи“, па и въ борбата си „не избиратъ сръдствата“, отиватъ до крайностъ — и живота си даватъ за своето паство. И страхуватъ се, има защо да се страхуватъ!

Духовенството взе да се оглежда, взе да бди зорко надъ своитѣ пасоми, почна да пошибва, чрѣзъ слово-то, неканенитѣ вълци посрѣдъ овцитѣ, категорично взе да изказва своитѣ искания, готви се да отстои на своитѣ противници и тѣ се боятъ. Но, господа, ако вашата кауза е права, не се страхувайте отъ духовенството, работѣте, просвѣщавайте и ще постигнете желаното; ако ли се страхувате отъ сѣнката си, не сте достойни да отстоите на евангелската истина и на църквата, за която Христосъ е казалъ, че и вратата адови нѣма да я одолѣятъ. Това потвърди и историческиятъ опитъ: посрѣдъ безбройни врагове църквата проживѣ цѣли 19 вѣка неповрѣдима. Макарь Ив. П. К. да отдѣли „вѣрата отъ църквата“, но при все това църквата е, която спазва истинската вѣра и я проповѣдва прѣдъ всичкитѣ си врагове.

Духовенството се яви да защити туй, на което служи, да подкрѣпи своята кауза, да ограничи рушителитѣ на туй, което то съгражда, и Ив. П. К. го обвини въ гонидба на учителитѣ. Криво е схваналъ това. Никѣдъ и никога нашето духовенство не се е изказвало противъ учителитѣ, като професионално тѣло, то протестира само противъ единични учители, които покрай просвѣтителната си дѣйностъ, сж се впуснали въ изкореняване на вѣрата. Не е ли вѣрно това, че има учители, които сж забравили прѣкитѣ си длѣжности — да възпитаватъ и обучаватъ, а сж се прѣдали въ служене само на социализма. Въмѣсто четмо и писмо тѣ работатъ само за класовото съзнание. У такива учители рѣдко ще чуете да приказватъ даже за педологически въпроси, а само за туй блънуватъ, че въ Германия, Франция, Америка и незнамъ кѣдѣ, работницитѣ правили стачки, борили се и пр.

Ако вие господа съмишленици на Ив. П. К., сте дѣйствитѣлно „напрѣдничави“ и искате равноправностъ въ избирателността даже и за женитѣ, ако вие сте противъ насието и безправieto, ако работите за онзи съвършенъ порядъкъ, въ който всичкитѣ хора да се ползватъ съ еднакви права и блага, то защо се оплчавате противъ свещеницитѣ, като училищни настоятели? Тѣ не сж ли български граждани, поне колкото женитѣ, не пращатъ ли и тѣ дѣцата си въ училището, не сж ли работили и тѣ за това училище, въ което вие сега се ширите и което монополизирате? Искате да отнемете правото на онѣзи, които безкористно (а не „користно“, както пише Ив. П. К.) се бориха и създадоха българското училище. Вдигнахте врява до Бога противъ избранитѣ свещеници за училищни настоятели и министерството ви послуша. Въ този случай, свещеницитѣ сж онеправдани, като български граждани, и се заслѣпватъ за своитѣ права.

Никога нашето духовенство нѣмаше да взима въ своитѣ събрания резолюции като тази, щото „Законъ

Божи“ да се прѣдава отъ подготвени за тази работа свещеници, ако нѣмаше учители, които се отказватъ отъ тази работа и настояватъ този прѣдметъ да не съществува въ програмата за основното училище. Свещеницитѣ въ този случай искатъ да отгърватъ подобни учители отъ неприяната имъ работа, да прѣдаватъ „Законъ Божи“.

Пастиритѣ църковни протестиратъ противъ безбожници учители, защото има такива, а тѣ (пастиритѣ) сж призвани да пазятъ вѣрата и църквата. Нищо прѣстѣпно не правятъ, тѣ изпълняватъ своя дългъ, като будна стража на своя постъ. Разберете, нашето духовенство не желае да води никаква „война противъ учителитѣ“, защото то не желае народътъ ни, а особно интеллигенцията ни, да се разпокъсва на враждебни непримирими лагери. Това не е негова принципъ, но то е повикано да корени злото и колчимъ го забѣлжи, длъжно е да го посочи и се прѣдпази отъ него, ако не може да го прѣмахне. На вашитѣ нападки духовенството ще отговори съ християнско търпение, като съзнава, че тѣзи нападки идатъ отъ екзалтирани личности които не разбиратъ, ни що е черква (спорѣдъ Ив. П. К. тя била продуктъ на заинтересовани съсловия), ни що е религия, наука, или пъкъ що е християнско учение и църковни обряди.

Ако господа съмишленици на Ив. П. К. смѣтате, че само вие сте народни работници и доброжелатели, че само вие можете и имате право да се величаете съ прозвището „културни дѣйци“, то позволете да ви забѣлежимъ и ние на-край, че твърдѣ слабо разбирате що е култура, наука и прогресъ.

Койнаре.

У-ль К. Цековъ

Писма до редакцията.

Г-нъ Редакторе:

Кога чловѣкъ се замисли за своето мило отечество, то неволно ще се появи въ ума му мисль за безнравственото положение на нашата учаща се младежъ и тогава той дълбоко ще въздъхне за това младо поколение. И кога излѣзи отъ дома си, тогава непрѣмънно ще потърси такъвъ утѣшителъ, който съ своитѣ сладки думи ще може да разсѣе тѣзи мрачна мисль отъ неговата глава.

Такъвъ бѣше случаятъ и съ менъ, когато азъ съ таква мрачна мисль излѣзохъ отъ дома си и отидохъ на храмъ въ църквата „Св. Троица“ въ Дрѣново. Това бѣше 22 май, за да мога тамъ да намѣря утѣшение и успокоение на моята мисль.

И слѣдъ изчитанието на светото евангелие се появи на царскитѣ двери младиятъ свещеникъ Христо Георгеви, който свършилъ образованието си въ Русия, и държа една поучителна и високоправствена рѣчь, въ която напомни на публиката, че безвѣрието се вкоренява въ нашия народъ, и че трѣбва да обърнатъ сериозно внимание за нравственото възпитание на своитѣ дѣца, съ което възпитание ще могатъ, отъ малко малко, да спрѣтъ това безбожие и безнравствие, което се е появило между ученицитѣ.

Щомъ чухъ тѣзи утѣшителни за менъ думи, които паднаха като мехлемъ на душата ми, азъ съ успокоителна съвѣсть се върнахъ въ дома си, като мислѣхъ, че тѣзи думи сж много намѣсто казани, и че необходимо е на всички родители да обърнатъ сериозно внимание за нравственото възпитание на дѣцата си. Думите на този проповѣдникъ до днесъ още ме успокояватъ и за това идвамъ до това заключение, че свещеникътъ може да бѣде добъръ духовенъ баща и докторъ на човѣческата душа.

Г-нъ редакторе, азъ ви моля да помѣстите това писмо, защото и мене ми е мъчно, като гледамъ това безобразие, което вършатъ нашитѣ ученици. Отъ свещеници и вие учители, спасете младежъта, тя гибне, гибне, въ разврата.

Дрѣново, 1906 год.

А. С. К

Г-нъ Редакторе,

Всѣко добро дѣло заслужава похвала, а не упревание; за това и азъ като съвѣстенъ християнинъ не мога да прѣмълча добритѣ дѣла на енорийский ни свещеникъ Г. Д. Карагъзовъ. Шестъ години и тая седмта, отъ какъ е дошелъ, се бори съ католическата пропаганда тѣй дипломатически и тактически, што е обърналъ любовъта на всѣки християнинъ какъвто и да билъ къмъ себе си. Той и тая година намали католическитѣ сѣмейства съ три по-долу: като бѣха 12 къщи останаха на 8 къщи, макаръ пропагандата да разполага съ хиляди напалеона злато, и той — съ бѣдността си. И пропагандата, като е опитала вече своитѣ дѣйствия въ с. Топузларе че не дѣйстватъ, силно се залови да работи въ с. Довруклий, гдѣто и напрѣдва както се разбира, защото католишкиятъ мисионеръ повече сега вече работи въ село Довруклий, гдѣто ставатъ вече около 25 къщи католици. Но ще повтора, г-нъ редакторе, че, хвала и честь на подобни като нашия свещеникъ, който като младъ е на цѣло прѣдаденъ на работата си въ всѣко отношение.

Съ отличното си почитание: *Димитръ Вълчевъ.*

Белетристика и библиография

(Кружмакеръ)

Смъртъта на Еглона.

Въ крайбръжния градъ Газъ живѣлъ единъ човѣкъ, на име Еглона, който въ продължение на много години билъ сѣдия у народа си и билъ много богатъ. Но между народа се славѣлъ не толкова за богатството си, колкото за правосъдието и благотворителността си, и бѣднитѣ отъ душа го наричали баща.

Когато дошълъ деньтъ на смъртъта му, той повикалъ приятелитѣ и братята си съ дѣцата имъ при себе си и имъ казалъ: „Ето азъ умирамъ. Ангелътъ на смъртъта ми се яви тази нощъ, и азъ слушахъ тихото шумо тене на крилата му. И така радвайте се, драги ми, съ мене!“

Това за всички, които били около му, се показало много странно, и тѣ, като се гледали единъ други, казвали: „О, това е първи пътъ, когато думитѣ на Еглона се яваватъ неистински!“

Но той съ усмивка имъ казалъ: „Любезни, не скърбете и не хранете праздна надежда. Краятъ на днитѣ ми приближи. Азъ сега вече трети пътъ въ живота си виждамъ така близо при себе си ангела на смъртѣта, затова лицето му ми е познато. Но сега първи пътъ той ми се явява съ свѣтълъ, ласкавъ погледъ, затова азъ охотно и съ радостъ вървя подирѣ му.

Близкитѣ му го гледали и мълчели.

Но, като зоблѣзаль, че искатъ да го питатъ за нѣщо, той казалъ: „Азъ ще разкажа главното отъ живота си, и тогава нѣма да ви сж непонятни думитѣ ми“.

— Младинитѣ ми минаха весело и спокойно; житейскитѣ скърби и грижи тогава ми бѣха неизвѣстни. Когато дойдохъ на възраст, поставиха ме съдия въ Газъ и имаха вѣра въ рѣшенията и присждитѣ ми. Като се ползувахъ съ уважението и довѣрието на народа, азъ се наслаждавахъ и съ сѣмейно щастие. Жена ми бѣше отъ най-хубавитѣ дѣщери на цѣлата страна, и всички едногласно ме наричаха най-щастливъ мъжъ. Тогава Господъ ми прати тежка болестъ; цѣлъ мѣсець лежахъ на постелка, и човѣшката мъдростъ не бѣше въ състояние да ми помогне. „Той ще умре“, казваха лѣкаритѣ. Пръвъ пътъ тогава ми се яви ангелътъ на смъртѣта въ страшенъ видъ, и азъ му се молихъ да ме отминие.

— Той ме замина; азъ оздравѣхъ, и животътъ ми стана по-прѣкрасенъ отъ всѣки другъ нѣтъ. Жена ми роди синъ и дѣщеря. Всѣки день дѣцата ставаха похубавички, всѣки день тѣ ми доставяха нови радости. Тогава всички казваха: „Еглонъ е най-щастливиятъ човѣкъ на земята! Що му липсва за благополучието му?“

— Но ето, прѣзъ морето се прѣнесе Месраимската чума, и ми затри дѣцата. Слѣдъ туй и жена ми залинѣ, и въ болестѣта си казваше: „Еглоне, дѣцата ни се изгубиха, но другиятъ миръ ще ни ги запази и ще ни ги прѣдаде!“ Така говорѣше тя, и слѣдъ нѣколко дена умрѣ. И азъ останахъ самъ на богатитѣ си килими, а къщата ми стана за мене и твърдѣ широка, и твърдѣ тѣсна.

— Тогава, въ люта мъжа, въ страшно отчаяние, азъ викахъ ангела на смъртѣта и го наричахъ убийца, но когато той, поражавайки другитѣ, ме замина, азъ казахъ: „Въ дълбочинитѣ на морето ще потърся лютия, за да ме съедини съ моитѣ. Що ще чакамъ отъ живота? Каква работа имамъ на земята?“

— Една нощъ тръгнахъ за брѣга на морето. Но по пътя въ една къщица чухъ писъкъ и стенания и влѣзохъ въ нея, като мислѣхъ да намѣря тукъ другаръ въ злочестината си.

— Тамъ на пода лѣжеше и си търкаше коситѣ една жена; петъ дѣца наоколо ѝ плачеха и искаха хлѣбъ; до тѣхъ стоеше старецъ, прѣгърбенъ и треперящъ. — Мене ме обзе ужасъ, и, като се обърнахъ къмъ жената, попитахъ: „Що се е случило съ тебе? Какво нещастие те постигна?“

— Тогава старецътъ каза: „Въ послѣдната буря морето поглѣна мъжа ѝ, моя синъ, съ лодката му и съ всичко, каквото той имаше. Богаташътъ, който му бѣ заелъ пари, си иска паритѣ обратно, и тѣй като не можахме да му ги изплатимъ, то той взе всичко, каквото намѣри у насъ и сутрѣ ще ни изгони изъ тази къщица, ако само гладътъ не ни избави отъ това нещастие. — Защо не се обърнахте къмъ Еглона, съдията

въ Газъ?“ — попитахъ азъ. Тука жената въздѣхна и каза: „Еглонъ живѣе въ голѣми палати, и той е най-щастливиятъ човѣкъ на земята“. — „При туй, — казалъ старецътъ, — дългътъ е справедливъ, и Еглонъ ще го признае за законенъ“.

— Небесни Боже! — извикахъ азъ тогава. — Еглоне, това ли е твоето правосъдие?“ Азъ останахъ у къщата имъ и се стараехъ да ги успокоя. На другия день сутринята имъ казахъ: „Азъ съмъ Еглонъ, съдията въ Газъ! Идете у къщата ми, за да ви окажа правосъдие“.

— Отъ това врѣме насетнѣ менѣ ми се откри нова свѣтлина. Азъ видѣхъ бѣдността си прѣдъ Бога и се видѣхъ много по-голѣмъ длъжникъ прѣдъ Него, отколкото тѣзи, които приехъ у дома си. И азъ молихъ Господа да ми оправи стѣпкитѣ по пътевитѣ на правдата, по пътя на спасението. И животътъ за мене получи много по-голѣмо значение. Къщата ми стана отворена за всички онѣзи, които се нуждаятъ и които сж безъ никаква отъ никѣдѣ помощъ, намѣрваха у нея пристанище и отрада.

— Така, че животътъ ми три пъти се мѣни, а заедно съ туй се измѣняваше и видѣтъ на смъртѣта. Въ деня на благоденствие тя ми се явяваше като злодѣй, като убийца; въ деня на злополучие — като тъмниченъ стражаръ, който подава на затворника чаша съ отрова, а сега азъ узнавамъ у нея миренъ Божи пратеникъ, който е дошълъ да ме вземе и да ме съедини навѣки съ обичнитѣ ми въ страната на вѣчния животъ.

Така говорѣлъ старецътъ Еглонъ. Силитѣ му отпаднали, главата му клюмнала и добродѣтелниятъ му земенъ животъ се прѣкратилъ съ мирна смъртъ.

Прѣв. свещен. *Иорд. Стойковъ.*

ЦЪРКОВНА И ОБЩЕСТВЕНА ЛѢТОПИСЪ.

Вжтрѣшенъ отдѣлъ.

Съобщаватъ ни отъ Тетевенъ. „На 10 того като молния се разнесе извѣстие, че пристига въ града ни Негово Високопрѣосвещенство, бивши Св. Скопски Митрополитъ, Г-нъ Г-нъ Максимъ, управляющъ Ловченската епархия и тъкмо въ часа 5 в. се зададе файтонътъ му съ негова прислужникъ, придруженъ съ другъ файтонъ отъ градския ни кметъ, архиерейския намѣстникъ и писаря при намѣстничеството ни, които бѣха го посрѣщнали подъ с. Гложене. На края на града ни, макаръ, че врѣмето бѣше лошо, Негово Високопрѣосвещенство бѣше посрѣщнатъ отъ множество граждани, заедно съ ученицитѣ и г-да учителитѣ начело съ градското духовенство и слѣдъ като го поздравя градския кметъ съ добръ дошли, Негово Високопрѣосвещенство благодаря за добрата срѣща, слѣдъ което съ всички граждани се отпрати за вечерня въ градската ни църква.

На 11 того („Св. Кирилъ и Методий“ и „Спасовъ-день“), Негово Високопрѣосвещенство служи въ църквата „Всѣхъ Свѣтихъ“ въ града ни божествена литургия, въ съслужение съ игумена отъ Етрополския манастиръ „Св. Троица“ и трима отъ градскитѣ свѣщеници. Слѣдъ прочитането на Св. Евангелие, Негово Високопрѣосвещенство, съ свойственя нему даръ слова се изправи въ владишкия тронъ и, като понѣгледа натрупания и гладенъ за духовна храна народъ, произнесе една прочувствена рѣчь по значението на двата празника.

Талантливиятъ ораторъ като че хипнотизира богомолцитѣ, които прѣпълваха храма, които всѣка дума отъ рѣчьта, изказана отъ оратора, поглѣтаха, за да се наситятъ съ тая

божествена храна, отъ която чувствуваха голѣма нужда. Слѣдъ свършването на божествената литургия Негово Високопрѣосвещенство отслужи водосветъ, на който съ архипастирската си дѣсница порѣси всички християни. На 12 тогo сутринята напуста града ни тоя скъпъ за насъ гостъ и замина за Гложенския манастиръ „Св. В. М. Георги“.

Получихме слѣдната телеграма отъ Ябланица: Редакция в. „Народни Права“, копие Църковенъ Вѣстникъ. Протестирамъ, гдѣто учителя Илия Стайковъ съставителя на протокола на Лопежката либерална дружина, печатанъ въ брой 37 на вѣстника, ме е подписалъ членъ на дружината безъ мое знание. Не съмъ такъвъ. Обръщамъ вниманието на инспекцията, злоупотреплението съ подписътъ ми.

Свещеникъ: *Ив. Найденовъ*

Външенъ отдѣлъ.

В. „Дневникъ“ прѣвежда въ броя си 1404 н. г. слѣдния пасажъ отъ виенската „Neue Freie Presse“. „Портата е отправила една циркулярна нота до тамошнитѣ посолства на силитѣ и една втора идентична до турскитѣ посланици въ Европа. Съ тази нота Турция повдига протестъ противъ Гърция, вслѣдствие нарушението на § 14 на турско-грѣцкия миренъ договоръ, съ който Гърция и Турция взаимно се задължаватъ да прѣчатъ за образуването на чети и да прѣслѣдватъ ежестествующитѣ. Въ нотата се изтъква обстоятелството, че организирането на чети въ Гърция не само се търпи публично, но даже и активни грѣцки офицери влизатъ въ Турция съ тѣзи чети, подъ прѣдлогъ на редовенъ отпускъ. Портата иска да се взематъ нужнитѣ мѣрки противъ тѣзи произволи.

Б. Т. А. Цариградъ, 31 май. — Отъ Радовишката каза съобщаватъ за слѣднитѣ нападения: На 22 априль двама турци нападнали и обрала българитѣ Ильо Гоцовъ, Мите Лазаровъ, Таос Пецевъ и 8 други българи отъ с. Самиянци близо до селото Подерешъ. На 29 априль 14 годишното момиче Мария Митова било тежко ранено съ куршумъ когато работело на една нива близо до с. Горни-Липовикъ. Сжщия день нѣколко души въоръжени турци близо до Ново-Село нападнали българитѣ, които се връщали отъ пазара въ Радовище. Христина Стойчева, 35 годишна, получила петъ удари съ ножъ и била обрана. Полицията казва, че не могла да открие нападателитѣ.

Цариградъ, с. д. — Въ струмишката каза гѣмжатъ много турски чети, които сж извършили многобройни отдѣлни нападения. На 10 май единъ отъ тия турски разбойници съгледалъ овчаря Георги Христовъ, 23 годишенъ, и му теглилъ единъ куршумъ. Куршумътъ миналъ прѣвъ ржката на овчаря. На 15 май една въоръжена турска чета, като минавала покрай село Трибично забѣлѣвала 60 годишния старецъ Веселинъ Ангеловъ и започнала да стрѣля върху него. Тежко раненъ въ ржката, той сполучилъ да се спаси.

Берковско Архиерейско Намѣстничество.

ОБЯВЛЕНИЕ

№ 885

Обявява се на интересующитѣ се, че на 20-й Юни 1906 год., частъ отъ 3—5 слѣдъ пладнѣ, въ канцеларията на Берковското Архиерейско Намѣстничество ще се произведе трети търгъ съ тайна конкуренция за отдаване на прѣдприемачъ направата на нова черква въ с. Гаганица (Берковско).

Стойността на прѣдприятието възлиза приблизи-

телно на 18444 лева, искания залогъ е 922 лева.

Книжата на прѣдприятието могатъ да се видятъ всѣки присѣственъ день и часъ въ Архиерейското Намѣстничество.

Прѣдложения, подадени слѣдъ закриването на търга, нѣма да се взематъ въ внимание, каквито и да сж тѣ.

гр. Берковица, 20 Май 1906 г.

Отъ Намѣстничеството.

Явна благодарность

Църковното Настоятелство при храмътъ „Св. в. Кирилъ и Методий“ въ с. Александрово, Казанлъшка околия, публично изказва своята сърдечна благодарность и признателность къмъ Г-жа Стана Стойнова отъ селото ни, а живуща въ г. Пловдивъ, за гдѣто благоволи да подари на църквата ни единъ изященъ свѣтильникъ на стойность 124 лева.

Нека примѣрътъ ѝ да бѣде послѣдванъ и отъ други благочестиви християне и Всевишннй да я надари съ животь, здравие и всяко благо.

с. Александрово, 18 Май 1906 год.

Прѣдседателъ на Църковното Настоятелство,

Свещеникъ: **Теодоръ Пауновъ.**

ЯВНА БЛАГОДАРНОСТЪ.

Настоятелството на църквата „Св. Богородица“ въ гр. Копривщица изказва своята безпрѣдѣлна благодарность къмъ съгражданина си Г-нъ Хаджи Ненчо Д. Палаевевъ търговецъ въ гр. Каиро (Египетъ) за неговата християнска щедрость и обичъ къмъ родното му мѣсто, които той доказа, освѣнъ гдѣто на негови срѣдства се съградиха при църквата четири стаи и параклиса „Св. Архангелъ“ за които се похарчи сумата 5000 лева, но и сега подари единъ свещенически костюмъ одежди на църквата за стойность 500 лева (петстотинъ).

Молимъ Всевишнаго Бога да му изпраща здравие и дългъ щастливъ животь, та благороднитѣ му благодѣлния да служатъ за образецъ и примѣръ прѣдъ многото наши заможни Копривщеници.

Копривщица, 16 май 1906.

За настоятелството Прѣдседателъ

Протоиерей **Н. Марковъ.**

Излѣзе отъ печатъ книжката

== „ПАТРИАРХЪ ЕВТИМИЙ“ ==

отъ Д-ръ Стеф. Цанковъ.

Издание на Св. Синодъ. Стр. 91, цѣна 30 ст.

Печатница „Балканъ“ — София, площадь „Сладейковъ“.